

Undervisningsmatris

Kriterium	Låt-gå undervisningsstil	Moralistisk undervisningsstil	Barn-/elevutforskande undervisningsstil	Allmän undervisningsstil	Scaffolding undervisningsstil
Undervisningens utformning	Läraren introducerar en aktivitet som hen tror att barnen/eleverna ska uppskatta eller låter barnen/eleverna finna sina egna aktiviteter.	Stor del av undervisningstiden ägnas åt att läraren söker skapa ordning. Läraren använder stundtals belöningar och/eller hot om åtgärder som motiverande faktorer. Läraren tilltalar ofta hela gruppen.	Läraren introducerar ett material/område och uppmuntrar därefter barnen/eleverna att på egen hand utforska vidare. Läraren individualiserar genom att barnet/eleven uppmuntras att välja utifrån sitt eget intresse.	Undervisningen går från enklare till svårare kunskapsinnehåll: Läraren presenterar det nya stoffet och låter därefter barnen/eleverna öva. Undervisningen byggs upp av korta pass med skiftande innehåll och form. Gruppen behandlas som relativt enhetlig vad gäller kunskaper och behov.	Läraren planerar i längre sekvenser: barnen/eleverna utmanas med ett komplext problem/experiment som de försöker lösa (i grupp), läraren leder därefter sortering/analys och formulering av frågor utifrån problemlösningen, läraren presenterar ny kunskap och fördjupande moment för övning. Avslut med utvärdering – vad lärde vi? Samspel i olika konstellationer uppmuntras.
Kommunikation	Barnen/eleverna använder större delen av talutrymmet. Läraren talar relativt lite, ger få instruktioner och ställer få frågor.	Läraren använder större delen av talutrymmet, använder tillsägelser och ställer ofta retoriska frågor för att få barn/elever att anamma rätt beteende. (Exempel: Vad sa jag nyss? Lyssnar du?)	Läraren använder mer talutrymme vid introduktion och lite utrymme vid barns/elevnas utforskande. Lärarens frågor rör ofta barns/elevnas inre motivation (Exempel: Vad vill du göra? Hur mår du?)	Läraren använder större delen av talutrymmet, informerar och ger instruktioner. Läraren ställer ofta kontrollfrågor för att se vad barnet/eleven har lärt sig.	Läraren arbetar i hög grad genom metakognitiva frågor om process (Hur kan man göra för att lösa detta? Vad vill vi veta om detta?). Instruktion och information är delar av dialogens innehåll. Taltiden delas mellan lärare och i barn/elever med någon övervikt på lärarens taltid.
Lärmiljö	Läraren använder sällan miljö och möblering för att förstärka lärande. Lek- och ifyllningsmaterial används.	Fast möblering (biosittning, grupper, ring) med läraren i fokus. Förproducerade material/läromedel, ofta självrättande, används.	Materialstationer, matta på golvet och ett stort utbud av laborativt utformat material används.	Fast möblering (biosittning, grupper eller med yngre barn ring) med läraren i fokus. Förproducerade material/läromedel, ofta självrättande, används.	Möblering förändras utifrån vilket lärande som eftersträvas (biosittning, ring, grupper, lärstationer osv). Autentiska underlag och problem och en variation av tekniker används.
Pedagogisk relation	Barnen/eleverna har stor möjlighet att styra situationen.	Läraren kontrollerar men skapar osäkerhet och/eller passivt motstånd hos vissa barn/elever genom tillsägelser och/eller avledande aktiviteter.	I början kontrollerar läraren, därefter barnet/eleven genom eget val.	Läraren kontrollerar och initierar varje moment i lektionen.	Läraren arbetar systematiskt för att visa barnen/eleverna strukturer för arbete, utforskande och ordning. Efter hand ansvarar barnen/eleverna för delar av ordning och innehåll.

Frågeguide vid efterföljande samtal

1. Undervisningens utformning
  - a. Vad var syftet med din undervisning? Vad ville du att barnen/eleverna skulle lära sig?
  - b. Varför valde du de moment som du använde i undervisningen?
  - c. Hur gjorde du för att väga in barnens/elevernas möjligheter och intressen?
  - d. Blev utfallet som du hade tänkt dig? Varför/varför inte? Hur ser du barnens förändrade kunnande? Hur kan du veta att eleverna lärt sig det du var ute efter? Hur gör du rent praktiskt för att ta reda på det?
  - e. Finns det barn/elever i gruppen som du har svårt att nå fram till och hur anpassar du din undervisning för att möta dem?
  - f. Vilka utvecklingsmöjligheter ser du, ifall du skulle göra om samma aktivitet?
2. Kommunikation
  - a. Vilken typ av frågor ställer du i din undervisning? Varför?
  - b. Behöver du utveckla ditt användande av frågor på något sätt?
  - c. Hur ser talutrymmet ut i din undervisning? Varför?
3. Lärmiljö
  - a. Vad är kännetecknande för en god lärmiljö? Hur arbetar du för att skapa detta?
  - b. Hur valde du platsen för undervisningen? Hur förberedde och anpassade du den fysiska lärmiljön?
  - c. Vilka material/läromedel valde du att använda i undervisningen? Varför?
4. Pedagogisk relation
  - a. Vad är kännetecknande för en god pedagogisk relation? Hur arbetar du för att skapa detta?
  - b. Vad innebär det att ställa *krav*? Att ha *förväntningar*? Hur ser du på krav och förväntningar kopplat till ansvar?
  - c. Hur arbetar du med barns och elevers inflytande i undervisningen?

*Lärare: alla som undervisar i förskola, skola och fritidshem.

*Undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och Värden (Skollagen: 1 kap. § 3).

*Utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål (Skollagen: 1 kap. § 3).